

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Késiratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 80 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A kormány mezőgazdasági programja.

Arad, július 28.

Azok között a valótlanágok között, melyekkel — a kormány és szabadelvűpárt ellen vádaskodva — Apponyi Albert gróf az ő jászberényi beszéde alkalmából az igazmondásban rejlő erkölcsi momentum ellen merényletet követett el, nem utolsó helyen áll azon ráfogás, hogy a kormány az egyházpolitikai törvényjavaslatokkal munkaképességét teljesen kimerítette, s nincs benne meg többé az alkotásra képesítő tudás és energia.

A megérdemelt czáfolatot a kormány minden ágazatában folytatott ernyedetlen tevékenységnek már a nyári szünet alatt kidomborodott képe csattanósan megadta, s mire az országgyűlés egybeül, lesz alkalma bőven a magyar állam teljes kiépítésén dolgoznia, csak győzze a munkahalmazt, melyet számára a minisztérium már mostan előkészít.

A pénzügyminiszternek a budget egybeállításán kívül tervezett javaslatait annak idején már behatóan ismertettük e helyen: a kereskedelemügyi miniszter fáradozásai a magyar dunagőzhajózási társulatnak létrehozása iránt sikeres befejezést nyertek, s ezek a törvényhozás hozzájárulását várják, a belügyminiszternek a közigazgatási biráskodás és a községi adminisztráció körül tervelt alkotásai szintén a törvényhozás előtt fognak feküdni,

mire az őszi ülésszak kezdetét veszi; a földművelésügyi kormány nagyszabású akciójáról pedig a miniszter tegnapelőtti hivatalba lépése alkalmából hallottunk nagyszabású enuncziációt.

Midőn ugyanis Fesztetich Andor földművelésügyi miniszter csütörtök délelőtt miniszteriumát átalvatta, Miklós Odön államtitkár az ő üdvözlő beszédében teljes képét adta a kormányzatunk ezen ágában felőlt munkakörnek, melyet minden elfogulatlan ember megnyugvással fog tudomásul venni.

Miklós Odön államtitkár az ő beszédében következőképen részletezte ezen kormányzat munkaprogramját:

• A mindennapi közigazgatási munkásság nagy fokú tevékenysége mellett részben teljesen elkészülve, részben munka alatt állnak a következő törvényjavaslatok:

1. A mezőgazdaságban alkalmazottak szolgálati viszonyainak szabályozásáról.
2. A mezőgazdasági hitelügy országos szervezéséről.
3. A szövetkezetekről.
4. Az országos elevátorszerű közraktári intézményről.
5. A tűz- és jégkár biztosítás országos rendezéséről.
6. A mezőgazdasági szakoktatás újjaszervezéséről.
7. Az országos mezőgazdasági statisztikai főlvételekről.
8. A mezőgazdasági termékek hamisításának tilalmáról.

9. Az állatbiztosításról.

10. A szarvasmarhatenyésztés országos emeléséről.

11. A Közép-Duna egységes szabályozásáról.

12. Új hajózási csatornák létesítéséről és sok ilyenféle tevékenységekről, a melyek egész sorozatát képezhetik azon maradandó alkotásoknak, a melyeket csakis törvényhozási intézetek által lehet biztosítani és a melyek megvethetik a helyes magyar közgazdasági és földművelésügyi politikának biztos alapjait.

Nehéz volna a 12 pont közül csak egy olyat is találni, mely fontossága és szükségessége révén mögötte állana a többinek, valamennyi együttvéve azonban élen tanuskodik arról, hogy a földművelési miniszterium akciója egységes, terv- és kiválóképen reformszerű.

Az állatbiztosítás és a szarvasmarhatenyésztés országos emelése azon helyes értekről tanuskodik, melylyel illetékes helyen e mezőgazdasági ágazat jelentősége iránt viseltetnek. A gabnaárak folytonos hanyatlása életkérdéssé tette az agrikulatúra nézve a marhatenyésztés emelését, nemcsak abból a tekintetből, hogy a talaj termőképességének most már elengedhetetlen emelése csakis ezen az uton remélhető, s az intenzív gazdálkodásnak immár nélkülözhetetlen föltétele, hanem azon körülménynél fogva is, hogy a földbirtokok nagy részének jövedelmezősége a marhatenyésztés emelésével járó s köz-

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Zárdába vágó leánynak.

Ne hidd: mit mások mondanak,
Hogy stralomhely a világ,
Hogy eltíporja álmodat
És bánatot, kínt hoz reád.

Kik így szólnak, lemondanak,
A szent nyugalmat keresik,
És éppen erre nem akad
Közülök ottan mindenik.

Oh ott örökös vágy gyötör:
Nem ismerém az életet,
Az élet gyönyöreiből
Nem vettem ki a részemet . . .

Egy szózat ott örökre bánt,
A szövből kél, oly zokogó . . .
Ne szeressed te a magányt . . .
Oh hidd el: nem neked való.

Pekry Károly.

Konstantinápolyi képek.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —

Agia Sophia.

A világhírű agia Sophia templom úgy antik voltánál, mint óriási méreteinél fogva egyaránt érdekes és a mai Konstantinápoly-

nak mindenesetre egyik legnagyobb nevezetessége.

Az agia Sophia a Stambuli részben fekszik. Történelme a kr. e. 326-ik esztendőre vezethető vissza, midőn nagy Konstantin az isteni bölcsességnek (hágia sofia) egy templomot emelt, melyet fia, Constantinus megnagyobbított és megszentelt. 404-ben a templom tűz által részben elpusztult, de már 415-ben Theodosius császár helyreállította. 523-ban másodszor lett a tűz áldozata. Ekkor Jusztinián császár uralkodott, ki özéljával tüzte ki, hogy gyorsan újraépítteti a templomot, még pedig úgy, hogy nagyságával és pompájával minden addigi építészeti remeket felülmuljon. E célból az összes provinciák hatóságai parancsot kaptak, hogy az építéshez szükséges anyagokat felhalmozzák.

Ezen anyagokat az antik templomokból, nevezetesen Ephesosból, Athenből, Déloszból, Aegyptomból, stb. szákmányolták, hogy a Sophia templom díszét képezzék.

A kor legnagyobb építészeti tehetségét hívta meg a császár, hogy építené fel a templomot. Ez a meghívásnak engedelmességgel 523 február 23-án az épület alapköve letétt. A nagy birodalom minden jövedelmét az épületre fordította Jusztinián s ő maga is naponta meglátogatta az építkezést, hogy a munkára személyesen felügyeljen s hogy személyes jelenlétével a munkásokat maga is sarkentse. Csakis így volt lehetséges, hogy a nagyszerű építmény már alig hat év után, 537. deoember 26-án felavatható volt. Bel-

seje nagy pompával volt berendezve, drágaköves edényekkel, kandeláberekkel, aranykeresztekkel, pazar óltárokkal stb. a leggazdagabban kiállitva.

A főoltár (hagia trapeza) szentélye pedig, mint világosoda vált híressé az akkori időben. E felett nyugodott négy aranyból és ezüztől készült, gyémánttal és gyöngyökkel kirakott oszlop által tartott kupola, megkoronázva egy masszív aranyból készült 200 font súlyú gölyóval, melynek tetején kereszt volt. De már 22 évvel a felszentelés után egy a mostanihoz hasonló földrengés a kupola egy részét beomlasztotta. Ekkor Jusztinián a kupolát újra építtetvén, még 25 lábval felemeltette és 563 decz. 24-én a templomot újra felszenteltette. A mai Agia Sophia tehát Jusztinián nevéhez fűződik.

A 9-ik század közepén jelentőségteljes javításra ment át a templom, míg 987-ben a kupola egy része újra beomlott. 1204-ben, midőn a latinok elfoglalták a várost, a templom értékeitől és drágaságaitól megfosztatott Andronikus Paleologus császár a templom falait a nyugati sarkon való hozzáépítések által megtámasztatta.

1453-ban midőn Konstantinápolyt a törökök elfoglalták, a Sophia templomba nagy tömeg ember menekült és az ajtókat belülről elrekesztették. A törökök betörvén az ajtókat, a templomot nagy vértürdő szinterévé tették, kincseit elrabolták. II. Mohamed aztán az izlam számára ünnepélyesen felszenteltette. Azóta a templom a félholdnak szolgál.

vetlenül kínálkozó haszon nélkül kétségessé vált.

A mezőgazdasági termékek hamisításának tilalma, ha nem csupán írott malaszt marad, hanem kellőleg és szigorúan végrehajtatik, nem egyedül a termelőknek, de a fogyasztóknak is javára válik: mert a hamisítás által, hogy a termelők versenyét megbénítja, egy cseppel sem teszi ama cikkeket olcsóbbá, a mellett hogy tényleg rosszabbá, sőt egészségtelenné tette.

A Közép-Duna egységes szabályozása legfőbb vízi forgalmi utunknak, a Dunának teljesen hajózhatóvá tételét célozza. Mi értelme is volna a millióknak, melyeket az Alduna hajózhatóvá tételének vállalkozó vállalatába fektetünk, ha a Közép Dunán továbbra is fenmaradnának a régi mizeriák. A mit a kereskedelemügyi kormányzat az Aldunán művel, s a mit a forgalom közvetítésül a Magyar Dunagőzhajózási társulat alakításával tervez, csak úgy lesz gyümölcsözővé, ha a földművelésügyi miniszter a Duna többi részének szabályozása által kormánytárs vállalkozásának sikeréhez a maga részéről is hozzájárul. Hogy pedig milyen horderővel fog egy szabad Duna, s azon a magyar érdekeket szolgáló akadálytalan és olcsó forgalom kivételünk tekintetében birni, azt felesleges bővebben fejtegetnünk.

A program tizenkettedik pontja az új hajózási csatornák létesítése mellett még sok más ilyféle tevékenységről teszen említést, melyek maradandó alkotásokat képezendek. Ohajtjuk és reméljük, hogy ezen tevékenység magában foglalja az Aradcsanádi öntöző csatorna létesítése körül mulhatatlannak bizonyult kormánytámogatást is. A visszalépett földművelési miniszter Bethlen András gróf e nagyszabású és nem csak lokális, de egyenesen országos érdekű vállalat létrejötte iránt a lelkesedésig menő érdeklődést tanúsított s a vállalat sikerének feltételét képező kormánytámogatást biztos kilátásba is helyezte. Nincs okunk féltenni, hogy a földművelési kormány, melynek oly sokoldalú s részletekbe menő egységes programja van, az új miniszter kormányzása alatt épen ezen nagy jelentőségű vállalat létesítésének támogatását ejtette volna el.

Egy görög néplegenda szerint abban a pillanatban, midőn a törökök a templomba betörték, egy pap, miséjének ép a közepén tartott. A nagy zajra elhagyta az oltárt, magával vevé a szent kelyhet és egy karzatra vezető ajtón eltűnt, a fal háta megett közvetlenül bezáródott. De azon a napon, midőn a Sophia-templom ismét a keresztényeké lesz — azt mondja a legenda — az ajtó ismét kinyílik és a szerzetes félben hagyott miséjét folytatni fogja.

Az átalakítás következtében a templom ma inkább szembetűnő kívülről, mint belülről. Aranytól fénylő bolthajtásai mézszel fehérítettek be és helyenként óriási korán-felirások által pótolattak; de építészeti tekintetben belülről változatlan maradt. Ellenben az épület külseje a hozzáépített minaretek által és a körülvevő falak feltornyozott tömegével, valamint az egykor üres tér beépítése és a medreszék (iskolák) hozzácsatolása által annyira megváltozott, hogy ma egykori alakját elképzelni is nehéz. Az első minaretet II. Mohamed, a másodikat II. Szelim építtette, a többi kettőt pedig II. Szelim követője III. Murad. Abd-ul Medsid szultán nagy újjításokat foganatosított és a festményeket és mozaikokat addig nem létező módon helyreállította (pedig ezt az iszlám nem engedi meg!) Az újjítások után az épületet Abd-ul Medsid újra felszenteltette 1849. július 13-án.

S áll az annyi viszontagságon keresztül ment régi templom, hirdelve régi idők fényét, gazdagságát.

KALAMUS.

BELFÖLD.

Eötvös Loránd Debreczenben.

Báró Eötvös Loránd közoktatásügyi miniszter legközelebb meglátogatja Debreczent. A miniszter sürgőnyileg tudatta a tanszerkiállítás igazgatóságával, hogy a kiállítás tartama alatt jövő hó 19-én, vagy 20-án lemegy Debreczenbe, a tanszerkiállítást megtekintendő.

Több tisztességet!

— Az ellenzéki sajtóról. —

Nem kívánja senki, hogy egy új minisztert az ellenzék bizalommal fogadjon, de egyet a politikai tisztesség és észszerűség nemcsak hogy megkíván, de megkövetel. És ez az, hogy előre ne ítéljenek el senkit, a míg rá nem szolgált. Ennyi joga még egy új miniszternek is van.

Igaz, hogy az ő privilegiumok minden ellenkező véleményben levő politikust és pláne minisztert, — mint a hogy ők mondják — kik ez deni, a többi aztán, remélik, magától jön. De igaz azután az is, hogy ettől a pöffeszkedő hangtól, egyetlen egy önérzetes embernek sem görbült meg a hajaszála s ezt ők is tudják, hanem hát a közönség előtt szeretnek fenegyerékeknek föltűnni, a kik a miniszterekkel csak úgy tetszésük szerint bánhatnak el. Az annyira elkoptatott fogáshoz nyulnak, a melylyel egyik minisztert vagy államtitkárt játszik ki egymás ellen, csak hogy fegyvert kovácsolhassanak izetlen támadásaikhoz.

Az adott esetben Feszetics gróf földművelési miniszterrel szembeállítják Miklós államtitkárt, ki az ő felfogásuk szerint tiszser tartalmasabb beszédet mondott, mint a miniszter. Öntudatos államtitkárnak nevezik, a ki nem üres házbán fogadta a minisztert. Tehát agyondicsérnek egy velük ellentétes politikust, csak hogy kártya gyanánt játszassák ki a miniszter ellen.

Világos a tendentia, mely arra irányul, hogy bizalmatlanságot keltsen a miniszternél államtitkára ellen, ki neki tudtára adta, hogy ha valami a felsorolt dolgokból megtörténik, az nem lesz a jelenlegi miniszter érdeme. Es ezt a t. ellenzék úgy akarja feltüntetni, mint Miklós államtitkár mellőztetésének az eredményét.

Sok mindenhez vagyunk hozzászoktatva, s így ezen ráfogást is egykedvűen fogadjuk. Végül csak annyit jegyzünk meg, hogy sem ez a mendemonda, sem egyéb kifogások nem fogják Feszetics gróf minisztert a maga elé tűzött céljától elterelni, mely abban áll, hogy a magyar közgazdasági politikában az egész kormány által eddig tanúsított magatartást a földművelési miniszteriumban is határozott irányban vezesse és tovább fejlessze.

Es ehhez a feladathoz a beköszöntő beszédében jelzett középúttal terélylyel és a mellett komoly higgadtsággal fogja követni.

IDŐJÁRÁS.

Legnyomás: reggel 7 órákor 760.1 milliméter, délután 2 órákor 759.4 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órákor $0^{\circ} + 20.0$, délután 2 órákor $0^{\circ} + 27.6$. Szél iránya és ereje: reggel 7 órákor N. 3. délután 2 órákor EN. 6. Felhőzet: reggel borús, délután borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 9 milliméter égháborúval.

Huszar-attak.

— Az „Aradi Közlöny” katonai tudósítójától. —

Arad, július 28.

Már csak néhány hét választja el az aradi helyőrség csapatait az ideit, ugynevezett „öszói” manőverektől, melyek rendszerint nyár derekán, a legnagyobb hőségben szoktak megtartatni.

Katonáéknál, ahol olyan jól esik álmódolni a szabadságról, ez az időszak az, amikor minden ember lelkét átjárja egy titkos remény, mely erőt, kitartást kölcsönöz a gyakorlatok kimerítő marsainál, valamint a hosszasan tartó támadásoknál, ahol tudvalevőleg igen nagy lelki megnyugvással szoktak a csapatok előre nyomulni 25—30 kilométeres távolságra is, abban a tudatban, hogy „győztek”!

Ez az édes remény azután úgy elringatja azokat a sivár, edzett bakalelkeket az egész nagygyakorlaton keresztül, hogy tulajdonképpen nem is azt nézik, vajjon infanteriszt Bajfusz minő menáztit habart a század részére, avagy éjfélkor, vagy csak virradatkor volt-e az „abmars” és hány órákor lesz úgy alkonyattájban a lelágerozás vagy a bekvartélyozás.

Eltekintve a gyakorlatoktól, melyek tikkasztó melegekben, keresztül-kasul a szurós tarlókon, lapályokon, emelkedéseken, páfrányos, bozotos erdőségeken olykor 10—12 órát is igénybe vesznek — az élelmezés és az éjjeli pihenők azok, amelyek megviselik, elgyötrik a legedzettebb katonát is.

Akik végig harcoltak ilyen békeidőben rendezett háborukat, azok nagyon jól tudják, hogy miből áll a manővereken a kósztolás és az éjjeli pihenés.

És ezek amilyen szomorúak, olyan érdekesek is.

Rendszerint napalkonyatkor történik az ezredek elszállásolása, de többnyire a szabadban való lelágerozása és csak aztán lesznek az élelmi cikkek kiosztva a századoknak. A szakácsok, kik a csapattal gyakorlatoznak, összeszedik a legénységtől a faggyus kotlikát és a tábortól jó távolosan felállított tábori konyhákban kelleltenül hozzáfognak a menázi készítéséhez.

Ekkorra már beáll az éjj is. A tábor tüze lassan kialszik, csak itt-ott lobban fel egy-egy zsarátnok, amik perozek mulva csendben eihamvadnak. Az elviselt szellős bakaköpenyek egymásután terítődnek le a pusztágyepré és elnyújtózik rajta az elfáradt, éhes katona — pihenni.

Van eset, hogy ebből a nagy kényelemből hirtelen zápor veri fel a csapatot, ilyenkor aztán az egész pihenés sem tart tovább két, három óránál, ami aligha elegendő a másnapi 10—12 órás gyakorlathoz.

A nagymanővert megelőzőleg — mely az idén különben hadtestünk területén csak a hadosztály gyakorlatokra szorítkozik — rendkívüli érdekes és tanulságos csatározás folyt le tegnap Arad határában. A gyakorlat érdekességét emelte az a körülmény, hogy azt megsejmelte a jelenleg városunkban időző hadtestparancsnok, Waldstädten János báró tábornagy is.

A gyakorlatban a csász. és kir. 3-ik és 15-ik huszárezredek, a Kis-Szent-Miklóson állomásozó tüzérség s a csász. és kir. 33-ik gyalogezred vettek részt. A gyakorlat egyike volt a legszébbeknek: lovas támadás a gyalogság ellen, megfelelő tüzérség közreműködése mellett.

A huszárok kora reggel kiindultak Aradról s Keresztess község alatt foglaltak állást. Ott leszereltek s járőröket küldöttek ki, a kik hirt voltak hozandók az ellenséges gyalogság mozdulatai és felállítása felől. Reggel háromnegyed 8 órákor elindult a huszárokkal a második tüzérezred-osztály is, Priegler százados vezetése alatt s ugyancsak Keresztessnél, egy emelkedettebb helyen foglalt állást, várva a haroz megnyitására.

A csász. és kir. 33-ik gyalogezred Csikós Alajos ezredes vezetése mellett reggel fél 8 órákor indult ki a várból, biztosított menetben. Vele együtt ment az első tüzérezred-osztály, Moys de Ludova százados parancsnokolása mellett. A gyakorlaton a honvédség részéről Vörös százados, mint tanulmányozó vett részt.

Waldstädten János br. hadtestpa-

rancsnok szintén kora reggel kilovagolt a gyakorlat színterére. Kíséretében voltak Pokorny József altábornagy, Weisz Ferdinánd vezérőrnagy, lovas dandárparancsnok, Spiegelfeld József br., vezérőrnagy, gyalogdandár parancsnok, továbbá Schreiber ezredes, vezérkari főnök, Czipperer József hadnagy, a hadtestparancsnok személyes adjutánsa s a segédtsztek.

Pusztá-Kis-Szent-Miklós alatt a második tüzer tüzeg-osztály adta meg az első tüzet. Erre a gyalogság egy pillanat alatt kifejlődött, szétküldötte járőreit s vonult előre a lovasság ellen. A gyalogsághoz beosztott tüzeresség szintén megkezdte a tüzelést s gyors egymásutánban lödözte vak-töltéseit a meghatározott irányban. Ugyanekkor találkoztak az ellenséges lovas járőrökkel is.

Waldstädten br. hadtestparancsnok kíséretével együtt Kis-Szent-miklósra, körülbelül azon a ponton, hol az összeütközés várható volt, egy emelkedettebb helyen foglalt állást s távcsövével élénk figyelemmel kísérte a gyors, szabatos mozdulatokat, a gyalogság harcvezetését s a lovas járőrök kitagátalan működését.

A járőrök jelentése után a huszárok azonnal készenlétbe helyezkedtek s megkezdették az előre nyomulást, még pedig olyanformán, hogy a gyalogságot oldalról, szárnyak előre tolasával, támadják meg.

Körülbelül 800—1000 lépésnyi közelben óriási tüzelés fejlődött ki. Bömböltek az ágyuk, ropogtak a puskák s a huszárok örült vágatásban készültek az attackra. Izgató, szép látvány volt ez, melynek szépségét még inkább emelte a praeciziz kivitel. A mint közeledett a lovasság, annak jobb- és balszárnya mind jobban előre hajolt és összehúzódott.

600 lépésnyire megkezdődött a roham. A gyalogság négyes sorokban, szuronytszegezve tömörült s az egyik legszebb alakzatban: négy soros tüzessel (Vierglieder-feuer) fogadta a vágató töméntelen huszárt. A gyalogság felett a tüzerek lödözték golyóikat.

A legizgalmasabb pillanatban a hadtestparancsnok lefuvatta a gyakorlatot.

Azután maga köré gyűjtötte az egész tisztikart s rendkívül megdicsérte egy a lovasságot, mint a gyalogság- és tüzeresség, kifejezve, hogy a gyakorlat kitünően sikerült s mindenik csapatot kifogástalanul oldotta meg feladatát.

Ezután a katonaság hosszú sorokban visszaindult Aradra a nehéz, de szép gyakorlatokról.

Lángban álló kereszttek.

— Saját tudósítónktól. —

Zimándköz, július 28.

A nyár ismét meghozza a maga borzalmaikat, melyek keményen sújtják a szegény, fáradtságos munkát végző gazdaembereket, kik kezük munkájának gyümölcsében látják letéve sorsukat.

S jön a véletlen okozta szerencsétlenség, mely nyomorba dönti a lakosság nagy részét, könyöradományokból kényszeríti megélni a munkájuk után jobb sorsra érdemes földesgazdákat.

Tegnapelőtt Zimándköz, virágzó aradme gyei község határában pusztított a tüzvész, melynek mintegy két és félezer kereszt gabonaszéttáldozatul.

A kár megközelíti a hatezer forintot.

A tűz a községtől mintegy hatvan méterre eső mezőségen keletkezett, hol a frissen learatott szalmásbuza hevert kereszttekbe rakva. Az egyik kereszt, még eddig ismeretlen okból tüzet fogott, s a következő pillanatban lángtengerben uszott az egész mezőség.

Irtózatos látvány volt a lángoszlopok káprázatos játéka, a sűrű gomolygában felszálló füst, mely mint vészfelleg borult a falu fölé.

A lakosság a vészhir hallatára azonnal talpra állott, s teljes erővel az oltási munkálatokhoz fogott. Volt is a közelben tüzoltószerek elég, ember is, aki oltott volna, de hiányzott

a legszükségesebb, a — viz. Ezt a faluból kellett hozatni. Természetes, hogy a hordókkal szállított viz korántsem volt elég az óriási tüzvész lokalizálására, így történt, hogy a 26-án este keletkezett tüzet csak 27-én délután voltak képesek eloltani, mikorra pedig az egész gabonát elemésztették a lángok.

Mikor a lakosság látta, hogy a gabonából mit sem menthet meg, a körüllevő természet megmentésén fáradozott, mi sikerült is.

Ezer szerencse, hogy szélcsend uralgott, mert különben maga a falu is könnyen a pusztító elem áldozatává eshetett volna.

Emberéletben nem esett kár. Tegnap utazott ki a szerencsétlenség színhelyére Ortutay Gyula központi főszolgabíró.

A megejtett vizsgálat a tűz keletkezésének okát ezideig még kideríteni nem tudta.

Legegett összesen 2362 kereszt szalmás gabona, 5743 frt. értékben. Ebből az összegből krajczárnyi érték sem volt biztosítva.

A tüzvészben Sulyok Andrásnak 368, kereszt szalmás gabonája, Bali Ignácznak 500 kereszt, Péter Jánosnak 200, Konts Jánosnak 440, Bognár Istvánnak 300, Vajdovits Jánosnak 230, Papp Józsefnek 310, Bán Józsefnek pedig 14 kereszt buzája égett le teljesen.

A tűz leirhatlan nyomort idézett elő. A gazdák a még lábbon levő tengerivetés természetéből magukat és családjukat eltartani nem képesek, annyival kevésbé, mivel a rossz időjárás folytán a tengeri nagyon satnya termést ígér.

Eppen ezért a jegyző átírt Szathmáry Gyulához, Aradmegye alispánjához, hogy hívja fel a megyebeli községeket könyöradományok gyűjtésére.

A tűz lokalizálása körül — mint a bejelentett hivatalos jelentés mondja — Juhász János, Gál István és Miltik Márton földművelők fejtették ki legnagyobb buzgólkodást.

Az alispán valószínűleg már közelebb megadja a rendeletet a könyöradományok gyűjtésére, úgy, hogy a végső nyomorba jutott földművelők baján legalább némiképp segíve lesz.

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Július 29. —

Változó felhőzet. — Száraz. — Hőemelkedés.

Aradiak Lembergben.

— Kirándulás. —

A gácsországi kereskedelmi és iparegyesület a következő átiratot intézte Ráth Károlyhoz mint a fővárosi Iparoskör elnökéhez:

„Értesülvén arról, hogy a budapesti lengyel bizottság, mint a lengyeli orsz. kiállítás igazgatóságának képviselője f. évi aug. hó 12-ére közös kirándulást tervez az itteni kiállítás megtekintésére, őszinte örömmel ragadjuk meg az alkalmat, hogy országos egyesületünk megbízásából a magunk részéről a legszívélyesebb meghívást intézzük az iparoskör elnökségéhez és összes tagjaihoz városunk és kiállításunk meglátogatására.

„Ha mi lengyelek benső örömet érzünk a felett, hogy szerencsések lehetünk a magyarokat körünkben üdvözölhetni, még fokozná egyesületünk tagjainak, ha testvéries kezét szoríthatnánk budapesti pályatársainkkal és kedves kollegáinkkal, visszaemlékezve az egyesület 1885. évi felejthetetlen fogadtatására Budapesten és azon buzgólkodva, hogy vendégeinknek lengyeli látogatásár minél kellemesebbé teshessük.

A részvételi díj — beleértve a közös rendezési költségeket — a következő utirányra nézve, u. m.: Budapest—Galantha—Zsolná—Zwardow—Saybusch—Krakkó—Wilicka—Sobáná—Lemberg—Lawoczne—Munkács—Szernce—Budapest, oda-vissza: I. oszt. 31 frt., II. oszt. 22 frt. Indulás f. évi aug. hó 12-én este 7 óra-

kor külön vonaton. Visszautazás Lembergől tetszés szerinti vonattal. Aradról többben készülnek elutazni a tanulságos, szép utra.

A fővárosi iparoskör felszólítja az ország összes iparos és egyéb polgárait, valamint honleányait, hogy a velünk rokon érzésű, törekvő lengyel nemzet e kiállításán minél számosabban megjelenvén, mutassa meg a magyar, hogy hasonló szeretettel viseltetik lengyel testvérei iránt.

KISS FERENCZ,
ipartestületi titkár

A Kölcsey Egyesület népnünnepélye.

Az aradi erekllye-muzeum Aradváros összes polgárainak egyik legbecesebb kincse, méltó büszkesége. Arad polgárai minden áldozatot örömmel meghoznak a szabadságharczi erekllyemuzeum gyarapítására, mert mindannyian jól tudjuk, mily drága kincsek vannak azokban a termekben elhelyezve.

Minden egyes darab egy-egy élő történelme azon dicsőséggel és fájdalommal teljes időnek, midőn két világrész csodálta a maroknyi magyar nép páratlan hazaszeretetét és titáni erejét.

Minden jó érzésű magyarnak elengedhetetlen kötelessége segédkezet nyújtani arra, hogy mindazon becses erekllyék össze gyűjtésének, melyek a mai ifjabb nemzedéknek, de főleg az utókor gyermekeinek a nagy napokat, a csodával határos küzdelmeket és sikereket minden szóval szebben, hűvebben és meggyőzőbben megmagyarázzák.

A muzeum bizottság, illetőleg az aradi „Kölcsey-Egyesület“ eléggé nem dicsérhető buzgalommal gyűjti a szent kincseket és fáradozását bámulatos siker koronázta és fogja a jövőben is koronázni. — Meg vagyunk győződve, hogy Aradváros polgársága ezen nagy fontosságú nemzeti munkálkodásban is segítségére leszen azon férfiaknak, kik önzetlenül a legnemesebb nemzeti missziót teljesítik.

Hogy az erekllyemuzeum mindazon örökbecsű kincsek birtokába juthasson, melyeket most megszerezhet, ahhoz pénz kell. — Ezen pénz előteremtése céljából a muzeum bizottság elnöksége és több lelkes aradi polgár elhatározta, hogy augusztus 20-án az aradi szabadságharczi erekllyemuzeum javára egy nagyobbabásu népnünnepély rendeztetik.

A muzeum javára rendezendő ünnepek két csoportból fognak állani. A tulajdonképeni népnünnepélyt egy külön ezen célból megalakult bizottság augusztus hó 20-án fogja rendezni. A virágkorzót, hangversenyt és elibálat pedig szeptember hó második felében fogja rendezni azon nagy bizottság, amely ezen célból előzetesen már megalakult.

A népnünnepélyt rendező bizottság tegnap Varjassy Arpad kir. tanfelügyelő elnökle mellett ülést tartott, mely alkalommal a bizottság megállapította az augusztus 20-án rendezendő népnünnepély programját.

Annyit mondhatunk, hogy Aradon olyan változatos élvezetet nyújtó nyári mulatságot még nem rendeztek, mint a minő az idei augusztus 20-iki népnünnepély leend.

A részletes programot még nem közölhetjük, de annyit megirhatunk, hogy 20-án d. e. 11 órától, d. u. 3 óráig olyan festői szépségű menet, 48-as toborzó fogja Arad összes főbb utcáit bejárni, minőt még nem láttak. A toborzóhoz szükséges nemzeti, korhű ruhát a magy. kir. operától és a nemzeti színháztól szerzi meg a bizottság.

A ligetben a legmulatságosabb tréfás versenyek, bikaviadalok, birkozások és egy igen érdekes verseny lesz.

Este az egész városliget villámfényben leend és a bizottság egy nagyobbabásu

éves kiállítás alkalmával akár a gazdasági, akár az erdészeti szakkiállításon résztvenni óhajtának, hogy minél előbb jelentkezzenek a város gazdasági székénél.

— **Befejezett adóösszeírások.** Az 1894-dik évre kivetett állami és községi adók, továbbá törvényhatósági utadók, hadmentességi és iparkamarai díjak valamint a szárazér szabályozási költségei összeírattak. Felhívatik ennél fogva Arad város adókötöles közönsége, miszerint 1894. évre kivetett közadó tartozásait f. é. augusztus hó 8-ig megfizesse, annál is inkább, mert mulasztás esetén 5 frt-ig terjedhető pénzbírság lesz a mulasztókra kivetve.

— **Auerlápák az Andrassy-téren.** Az aradi légszuszítási részvénytársaság ajánlatot tett a városnak, hogy az Andrassy-teret Auer-féle égőkkel ellátott lámpákkal világítja meg. Az ajánlatot Sárkot Domokos főkapitány elnöklété alatt egy bizottságnak adták ki, mely betérjlesztette véleményes jelentését a tanácsnak. A tanács hozzájárult a bizottság javaslatához, mely az Auerlápák jelenlegi alkalmazását — tekintettel a tárgyalás alatt levő villamvilágítási szerződésekkel — szükségesnek nem tartja.

— **A Maros szabályozása.** A Marosnak, ennek a rakoncátlan folyónak a szabályozása folyton foglalkoztatja az aradi folyammérnöki hivatalt. Most a makói partszabályozási előmunkálatokon, azoknak költségvetésén dolgoznak. A munka tényleges vezetése élén Martin Tivadar kir. főmérnök áll, kinek Vogel Ferencz kir. mérnök segít.

— **A színház átalakítása.** Az aradi színház színpada mellett eddig nem volt díszlet-raktár, úgy, hogy az igazgató nagyobb kiállítást igénylő darabokat csak nehezen hozhatott színre. Ez okból folyamodott Leszkay András a színiügyi bizottsághoz, bizonyos átalakítások engedélyezése végett. A színiügyi bizottság, a közgyűlés az igazgató jogos kérelmének helyt adott, s ma már serényen folynak az átalakítási munkálatok, melyek végzetével az aradi színpad nem is mintaszert, de a régihez arányítva, mindenesetre praktikusabb, megfelelőbb lesz. Maga Leszkay András, ki tegnapelőtt Aradon időzött, teljes megelégedéssel nyilatkozott az átalakításokról.

— **A város szegényei.** Talán nincsen város a vidéken, mely annyit áldozna szegényeire mint éppen Arad. Ha végignézzük a költségvetést, ezekre rugó összeget találunk szegények felszólítására előirt tételben. A szegényügyi-bizottság tegnap ismét ülést tartott Sárkot Domokos főkapitány elnöklété alatt, melyen husz kérvényt intéztek el.

— **A magyarosodás haszna.** A nemrég szervezett nemzetiségi tanfolyamok közül eredmény dolgában, rövid egy heti tartam után, társai közül messzire kiválik a főlegyházai. Mint ugyanis egy oláh lapban olvassuk, a tanfolyamokra jelentkezettek között tizennégy tanítónó is előfordul, és ez utóbbiak közül ma már — három menyasszony. Amint ebből látható, az eredmény ugyan nem felel meg egészen a miniszter intencziójának, de azért fényes és utánzásra buzdító.

— **Új erdőgyakornok.** A földművelésügyi miniszter Tóth Józsefet II. oszt. erdőgyakornokká nevezte ki a szolgálata az aradi erdőgondnoksághoz osztotta be.

— **Jöhét a kolera!** A kánikulai napok réme, a kolera minden esztendőben szokott fenyegetődni, s ugyancsak dolgot ad a közegészségügyi bizottságnak, mely elővigyázatból nagy lelkiismeretességgel végezteti mindenfelé a fertőtlenítést. Most újabbán Gáj külváros részére akarnak egy hordozható fertőtlenítő gépet beszerezni, melynek vételára 750 frt volna. A tanácselőterjesztést tesz a közgyűlésnek, hogy az összeget a jövő évi költségvetésbe vegye fel.

— **Világosvár asszonya.** Ha még eddig Világosvár érdekes romjai szűkölködtek a min-

den romok közös tulajdonában, az éjjel sétáló fehérlepedős kísértetekben, most már valószínűleg ez sem fog hiányozni ahhoz, hogy Világos a század legmodernebb romjai közzé föl-emelkedjek. Olvasóink bizonyára emlékeznek azon asszony történetére, kiről mintegy egy hó előtt hoztuk a hírt, hogy életuntságát kötéllal demonstrálandó, felment a világosi várba s ott föl kötötte magát. Azt is megirtuk, hogy a szerencsétlen nő feje össze volt zúzva, mikor reáakadtak. Most kiderül, hogy a ködök, melyek akkor az esetet oly homályossá tették, a csendőröktől eredtek, kik egy szökött katonát üldözve, köveket hengerítettek azon úregbe, hova az öngyilkos nő, — miután kötele elszakadt, — belezuhant, s hol a csendőrök az üldözött katonát lenni vélték. Az orvosi szemle különben megállapította, hogy a kövek lehengetésekor a nő már meg volt halva s a halált nem ezek az ütések okozták.

— **Ezüst menyegző a Csekonic-családban.** Csekonicz Endre gróf, v. b. r. tanácsos, zsombolyai nagybirtokos és a vörös kereszt-egylet elnöke f. évi október hó 18-án üli meg ezüst lakodalmát nejével, szül. Csirák Konstanca grófnővel. Ugyanazon napon lép az oltár elé egyetlen leánya, Csekonicz Andrea grófnő Széchényi András gróffal. A kettős nászünnepeket hírszerint Zsombolyán fogja megülni a grófi család és valószínű, hogy Dessewffy Sándor püspök végzi az esketési szertartásokat.

— **A nagyváradi bódé sorsa.** Mint már megirtuk, Leszkay András színigazgató kérvényt adott be a nagyváradi színiügyi bizottsághoz, melyben az iránt kérelmezett, hogy a bizottság, eltérőleg az eddigi szokástól, már most határozzon a felett, hogy a jövő évben kinek adja a nyári színiort. Mint nekünk táviratozzák, a színiügyi bizottság pártolólág terjeszti Leszkay kérvényét a közgyűlés elé s egyszersmind javasolni fogja a közgyűlésnek, hogy a jövő nyárra a színiort ismét Leszkaynak adja ki.

— **Az aradi honvédek gyakorlatai.** Az aradi 8-ik gyalog ezredhez tartozó honvéd zászlóalj augusztus 21-étől, a berukkolt tartalékosokkal, szeptember 7-ig Aradon zászlóalj-gyakorlatokat végez. Szeptember 8-án indulnak Lugosra Aradról a hol szeptember 24-ig ezred, dandár és hadosztály gyakorlatok lesznek.

— **Papból — vőlegény.** Bolla Lajos a temesvári gimnázium kegyesrendű tanára hírszerint kilép a szerzetből, áttér a református hitre és nőül veszi Seicz Borbála kisaszszonyt. A tanár állítólag Aszódra megy, a hol mint az aszói ref. gimnázium tanára fog működni.

— **Felterjesztett alapszabályok.** Az aradi vidéki tanító egyeslet tápintézetének felterjesztett szervezeti szabályzatát a belügyminiszter jóváhagyta. — Az aradi sütősegéd szakszervezetének alapszabályait azonban nem látta el jóváhagyási záradékkal a miniszter, ki mindkét felterjesztett ügyiratot tegnap küldötte meg Aradváros tanácsának tudomásul vétel végett.

— **Vörös kakas a megyében.** Szintyén folyó hó 24-én Králik János háza égett le. A kár 400 frt. — Repszegen folyó hó 18-án Herman Krisztián 27 boglya szénája égett el 135 frt értékben. — Holdmészen Serb Vikentie háza gyulladt ki és égett le folyó hó 19-én. A kár 250 frt. — Déznán Török József vasgyárának a hámorfedele gyulladt ki. A tűz okozott kára 25 frt. — Pécskán folyó hó 23-án tiz gazdának a lekaszált buzája égett le 1860 forint értékben.

— **Ideiglenes adóírtások.** A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Kámmér Adám egri kir. állami végrehajtót a pankotai, — Grünzweig László íppai adóhivatali gyakornokot pedig a segésvári kir. adóhivatalhoz ideiglenes minőségű adóírtásként nevezte ki.

— **Néger hercegek Aradon.** Két excentrikus, érdekes alak keltett tegnap óriási feltűnést Aradon. Az excentrikus alakok máskor is szoktak feltűnést kelteni, hát még most — ebben a nagy melegben. Az egyik idegen valóban méltó is volt a csodálatra. Hamisítatlan néger arc, fekete mint a korom, széles tömpe orral, vakító fehér fogakkal, még vakítóbb fehér ingben, galérban. Jól táplált testéhez elegans, kifogástalan szabású világoskék smoking simult, göndör haját pedig fényes csilinder takarta. A másik alak kevésbé volt fekete és kevésbé elegans, de még is érdekes.

A mint a néger keztyűtlen, de ennek dacára is fekete kezekkel karóttve végig sétáltak az Andrassy-uton, nyomban körül fogta őket a tömeg s megindult a vég nélküli találgatás, kik lehetnek ezek az elegans feketebőrű urak?

— **Az indiai alkirály** — mondotta valaki.

— Nem, arra még fiatal.

— Valami Kongó néger miniszter.

— Néger hercegek.

Ebben aztán megállapodott az utca népe s a néger hercegeket óriási csodálkozás közt bekísérte Pohl kertjébe, a hol ő fenségeik a lehető legjobb étvágygyal fogyasztottak el néhány adag sajtot s spriccsert.

Itt azután a néger hercegek elvesztették a misztikus nimbuszt. Egy fránya újságíró ugyanis meginterviewolta ő fenségeiket s kiderült, hogy a két néger a leghíresebb — orfeumisták egyike a még híresebb bécsi Ronacher szirkusból. Beszélnek angolul, franciául s valami kicsit németül. Philadelphiai származású az egyik, a másik bostoni, névleg Mister Jackson és József.

Ezek az eredeti amerikai néger bábmulatos dolgokat tudnak produkálni. Kedden este mutatják be először tudományukat Pohl udvarkertjében. Az orfeumtársulat 14 tagból áll, (köztük tiz fehér hölgy s a híres amerikai énekes- és tánczosnők a Mirtle-nővérek.)

A ki tehát látni akarja a „néger herceg”-eket s Ronacher casinó ballet és zenger-hölgyeit, fáradjon el majd kedden este a „Fehér Kereszt”-be.

— **Aradi kiállítók.** A debreczeni orsz. tanácskiállításon aradi kiállítók is fognak részt venni. Eddig jelentkeztek: Niedermayer Tóbiás, aradi kir. főgymnázium s az újtelepi községi elemi iskola.

— **Dankó Pista** daltársulata augusztus hó 1-én kezdi meg előadásait Aradon, a „Nádor” szálloda kerthelyiségében.

— **Katona szökevény.** A mai rendszeresített katona-világban csak nagy ritkán fordulnak elő a katonaság kötelékéből való megszökések. A kik tessik manapság, rosszul tessik. Ilyen botorult cselekedett Venczel Ferencz is, ki mint tűzér-közlegény szolgált Kis-szt-Miklóson, honnan megszökött. Galsán fogták el, és át is adták már a világosi csendőrségnek, mely majd az illető katonai hatóságnak fogja az elfogott dezertort átszolgáltatni.

— **Új iparos-mesterek.** A lefolyt július hó folyamán a következő új iparosok nyertek jogot Aradon iparuk önálló gyakorolhatására: Jáger Terézia szül. Aulich nőszabó, Szilárd István műépítész, Braunscheid és Jalkoosi kocsi gyártók, Muntján Péter szabó, Pietrzák Zsigmond asztalos, Stojkovicz Milán hentes és Weixelbraun András asztalos mesterek.

— **A kis-szent-miklósi tűzerek folyó hó 30-án,** hétfőn indulnak el székhelyükről a nyári hadgyakorlataikra — báró Stiptics József őrnagy vezetésével — Bruckenauba. A szent-miklósi tűzerűteg a 15-ik csász. és kir. huszár ezred 8-ik eskadronjával fogja együtt végezni gyakorlatait, melyek aug. 7-én fognak véget érni.

— **Kreith Béla** gróf annak a kijelentésre kéri fel lepunkat, hogy a Népbolonditók és a néphez (Anti-syllabus) című magyarul is megjelent verseket nem ő fordította, és nem ő tette közzé.

— **Megégett baromfiak.** A Szeged-zámi állami ut, Szemlak — Pécska közötti vonalán fekvő utas házban, illetve az ehhez tartozó istállóban, tegnap a hajnali órákban, — mint szemelaki levelezőnk írja — tűz ütött ki, a mely úgy az istállót, mint a benne lévő töb-

mint 130 darab szárnyast elhamvasztotta. A tűz keletkezésének oka: gondatlanság.

— **Falusi idill.** Csap községben, miután a csapra ütött borbély tartalma erősen megfogyott, három előzőt uri ember arra határozta el magát, hogy vizitet csinál, daczára annak, hogy éjjel már elmúlt. A vezérük gyöngéd érzelmeket táplált egy csinos szalmaövegy iránt, a ki pár hét óta a községben nyaralt s egy odaváló polgárnak volt a vendége. Tudván azt, hogy a menyecske az utcai szobában alszik, a három ur az ablakot szépen kifeszítette. E ténykedés után a kettő eltávozott, a harmadik pedig (a szerelmes) bemászott az ablakon, abban a hitben, hogy a szalmaövegy egyedül alszik a szobában. A bemászás után pár percz múlva nem annyira, a kímászás, mint a kirepülés következett. Véres fejjel ugrott ki a donjuan s alig volt képes hazavárogogni. Akik azt hiszik, hogy az idilli játékos szerelmes szívű férfit a menyecske verte meg oly kegyetlenül, az csalódik. A merényletet nem ő, hanem a férje bosszulta meg, aki késő este érkezett a községbe s akinek a megérkezéstől a mulató urak nem tudtak semmit. Az ügy részleteivel egyébként a tekintetes királyi törvényszék fogja megismertetni az érdeklődő oszapiakat, a kiknek körében az eset nagy szenzációt keltett.

— **Szociálisták gyűlése Szegeden.** A szociálisták az utóbbi időben az alföldi megyéket választották ki bujtogatásuk színhelyéül. Gion János fővárosi szociálista, mint nekünk táviratozzák, a szabók egyesületében felhívta az iparosokat, hogy a gyárosok, munkaadók és tőkepénzesek ellen erős agitációt fejtsenek ki. Izgató hangú beszéd után Herényák szociálista „orkán szörű” fölépést proponál, a mely viharoként söpörjön el mindent. A gyűlésen husz szabó vett részt és zajos tüntetésekkel szemben eredménytelen maradt a rendőrfőkapitány tiltakozása. A gyűlést a főkapitány jogosulatlanul jelentette ki s jelentést tett róla a polgármesternek.

— **Pályázatok.** Albírói állásra a maros-ludasi járásbírósnál 2 hét alatt; aljegyzői állásra a szabadkai törvényszéknél 2 hét alatt; postamesteri állásra Glogovácson 3 hét alatt; gyakornoki állásra a maros-újvári főbányahivatalnál 3 hét alatt.

GYÁSZROVAT.

Weyer József †

Váratlanul jött a súlyos csapás, mely Weyer József hirtelen halálával több ismert aradi családot borított gyászba, váratlanul annyival inkább, mivel városunk e köztisztviselőiben álló polgára a legjobb egészségnek örvendett.

Kevéssel ezelőtt tért vissza Marienbadból, hol fiatal nejével hat hetet töltött. Itthon még dicsekedett is vele, hogy a gyógyfürdő után mennyire jól érzi magát.

Síme, ma már a ravatalon fekszik a pár nap előtt még életerős férfi. Az életerős Párkák keze hirtelen metszette el élte fonálát, fájdalmat, szomorúságot kelteve a szerető nő, nagyszámú rokonság, jóbarátok és ismerősök szívében.

A megboldogult csütörtökön egész hat óráig lenn biliárdozott a kávéházban, de már ekkor erős főfájásról panaszkodott. Innen lakásába tért, jeges borogatást kívánt.

Mire neje a szobába visszatért, az erős férfi ott feküdt a földön, eszméletlen állapotban.

Gyorsan orvosokért küldtek, kik közül Reitter Odön dr. jelent meg elsőnek, s érvágást alkalmazott. Azonban hiába. Hasztalan volt minden emberi tudomány. Az agyszélhűdés tehetetlenné tette Weyert, kinek megmentésén mindazáltal nagy odaadással fáradoztak az orvosok.

Két teljes napig feküdt a beteg, önkívületi állapotban. Az erős természet küzdött a halál hatalmával, míg végre péntek éjjel tizenegy órakor megtört az életerős, s Weyer József meghalt.

Halálhíre gyorsan terjedt el a városban, s a legőszintébb részvétet keltette, mivel Weyer szeretetreméltó módora folytán mindenfelé kedvelt egyéniség volt.

Erdekes, hogy Weyer ma reggel akart szülei aranylakodalmára utazni, azonban a végzet gátat vetett akarata elé.

Ravatalát — melyet tegnap állítottak fel — diszesebb-nél-diszesebb koszorúk borítják. Temetése ma délután 5 órakor lesz.

A mélyen sujtott nő, szülők és család fájdalmát enyhítse a mindenki által érzett őszinte részvét.

A család által kiadott gyászjelentés a következőleg hangzik:

Özv. Weyer Józsefné szül. Rajkay Izabella, úgy mint az alólírottak, fájdalomtól megtört szívvel tudatják a saját, valamint minden rokon és jóbarát nevében is, felejtetlen drága jó férjének, illetve fiuk, fivértük, veje, sógoruk, nagybátyjuk és rokonuk, Weyer Józsefnek, f. hó 27-én éjjeli 11 órakor, életének 42-ik és a legboldogabb házasságának 4-ik évében, agyszélhűdés folytán bekövetkezett jobblétre szenderültét. A drága halott hült tetemei f. hó 29-én, d. u. 5 órakor fognak az Andrássy-terti Neuman palotából, róm. kath. szertartás szerint a felső temetőben örök nyugalomra tételni. Az engedelmős szentmise áldozat pedig július 30-án, d. e. 9 órakor fog a t. Minoriták templomában az ég Urának bemutatni. Arad, 1894. júl. 28. Aldás és béke poraira! ifj. Weyer Pál, Weyer Augusztus férj. Mayer Karolyné, Weyer Teréz, Weyer Lajos, Weyer Gyula, testvérei. id. Weyer Pál, Weyer Pálné szül. Rosenthal Erzsébet, szülei. özv. Rajkai Józsefné szül. Wagner Pálna, anyósa. Bartscht Alajosné szül. Rajkai Ilka, Weyer Gyuláné szül. Mandl Mari, sógoróni. Bartscht Alajos, Mayer Karoly, sógorai. Bartscht Paula, Tilda, Muki, Irénke, Boriska, Józsika és Ferike, Mayer Irénke és Weyer Gyula, unokahugai és unoka öccsei.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

Ki lesz a primadonna? Lassankint lemorzsolódik a nagyváradai nyári szezon, s kezdődik a mi szezonunk. Természetes, hogy a közönség élénken érdeklődik aziránt, ki lesz a primadonna. Mert bár Sugár Aranka minden tekintetben megfelel a kívánalmaknak, nagyobb operettekben, operákban a mellette levő énekes nőekkel nem viheti a főszerepet. Az ő csillogó koloratúrájára szükség van a primadonna mellett. De hát ki lesz a primadonna? Mindentelét azt beszélük, hogy R. Réthy Laura nem jön vissza a társulathoz mert az operához, vagy épen egy amerikai impresszáriához szerződött. A híresztelések valótlanok, mivel -- mint lapunk egy munkatársa előtt -- Leszkay maga kijelentette — Réthy Laura a télen Aradon fog játszani, annyival is inkább mivel ide fel nem bontható szerződés köti.

* Jászai Mari asszony, mint nekünk Nagyváradról írják, ott még hétfőn és kedden is fel fog lépni az aradi színtársulatnál. Mindkét este az „Elektra” kerül színre.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Meglopták álmában. Tóth Antal, erdőhegyi lakost elnyomta az álom, s nem talált külön helyet az alvása, mint a háza előtti padkán. Hiszen a háza előtt való aivás még nem bűn, hanem az már könnyelműség, hogy nem tette ki mellényzsebéből 158 forintját, mikor lefeküdt aludni. Fel is használta ezt a bűnre kináló alkalmat Rottár Józsi, szintyei lakos és kilopta zsebéből a 158 forintot. A tegnapi végtárgyaláson Rottár Józsiot az aradi kir. törvényszék 1 évi börtönre ítélte ezért a csinos kis „stikli”-ért.

TÁVIRATOK.

Jókai pályadíja.

Budapest, július 28. (Saj. tud. táv.) Jókai Mór tavaly kitűzött és kiosztott pályadíját az oravicza kerületi néptanítók számára újból kitűzte, 600 koronát bocsátva a községtanácsügyi miniszter rendelkezésére. A pályadíjat Szent-István ünnepén a

miniszter egyenlő három részben fogja a pályabírók által odaitéltetni.

A feltámasztot Lukácsiu.

Budapest, július 28. (Saj. tud. táv.) A nagyszabeni Tribuna azzal kürtölte tele a világot, hogy Lukácsiu, ki ellenállott, a csendőrök lelőtték. Egy czáfolat máris jött, mely szerint Lukácsiu a legjobb hangulatban bevomult kolozsvári börtönébe. — A Tribuna mai számában e hir czentiméteres betűkkel van közölve, természetesen nem azért, hogy a románokat csillapítsa.

Elhunyt közegészségügyi felügyelő.

Kézdivásárhely, július 28. (Saj. tud. táv.) Cseh Károly dr. közegészségügyi felügyelő meghalt 58 éves korában.

Nincs kolera.

Sopron, július 28. (Saj. tud. táv.) Miután 10 napon belül koleragyanus eset nem fordult elő, felfüggesztették a vesztegzárt.

Hazarendelt ex-miniszterelnök.

Fiume, július 28. (Saj. tud. távirata.) Pasics, szerb ex-miniszterelnök egy ideje Abbaziában üdül. Zavartalan nyaralásában ma egy belgrádi távirat megzavarta. A távirat sürgősen visszahívta Szerbiába, ahová Pasics természetesen azonnal el is utazik.

Rossz tréfa.

Páris, július 28. (Saj. tud. távirata.) Tegnap éjjel a Concorde-hídon erős robbanás történt, nagy izgatottságot kelteve. A robbanást anarkista merényletnek gondolták, de a vizsgálat kiderítette, hogy ismeretlen ember rossz tréfát követett el akkor, midőn a hídról tűzijátékszert dobott a Szajnába, mely a robbanást okozta.

A „Banka Romana” pöre.

Róma, július 28. (Saj. tud. távirata.) A Banka Romana perében kihirdették az ítéletet. Az összes vádlottakat felmentettek, a hallgatóság az ítéletet élénk helyesléssel fogadta.

Orosz zabkivitel.

Odessza, július 28. (Saj. tud. távirata.) Az egyes kormányzóságokból rendkívül élénk zabkivitel jelentenek.

Az orosz diplomácia köréből.

Pétervár, július 28. (Saj. tud. táv.) A külföldi képviselőknek, nevezetesen a nagykövetségeknek, követségeknek és főkonzulátusoknak sokan vannak alkalmazva, kik nemcsak hogy nem született oroszok, hanem sokszor azon országnak alattvalói, amelyhez az illető képviselő tartozik. A külügyminiszterium most már elrendelte, hogy a jövő évi január 1-től kezdve az összes idegenek helyébe kizárólag orosz alattvalók alkalmaztassanak.

Francia hadihajó Salonikiben.

Saloniki, július 28. (Saj. tud. táv.) Két francia páncélos hajó érkezett ide a kikötőbe, az egyiken utazik Avelane olasz tengernagy is.

KÖZGAZDASÁG.

Az aratás.

— Saját tudósítónktól. —

Vidéki levelezőinket tisztelettel kérjük, hogy az aratás és cseplés eredményéről minél kimerítőbb

ben és sürűbben értesítsék lapunkat. Különösen azt írják meg, hogy a legutóbbi eső mennyiben használt, a még lábon álló veteményeknek.

Arad, jul. 28. Aradon és környékén a csépléssel már annyira előrehaladtak, hogy a napokban be is fejezik. Az eredmény kielégítő. Szalma meglehetősen, míg széna a szárazság miatt csak kevés van. A burgonyára és tengerire a tegnapi erős eső hatással volt, mintha nem is esett volna. A kerti vetemények azonban némileg felüdültek. Legjobban használt az eső a gyümölcsöknek. A cepszám roppant drága. A gabona potom áron is alig kel.

Vinyesd, (Aradmegye), jul. 28. A cséplés be van fejezve s ámbár jó termés volt, mégis kevés gabona van. Hogy földművelőink a drága munkabért fizetni bírják, kénytelenek voltak a kalmároktól készpénzt venni fel előre s így a cséplőgéptől jobbára egyenesen a kereskedőhöz kerül a gabona. A gabonának máskülönböz sincs ára. A tengeri, burgonya és répa a szárazságot nagyon sínyli. A buza 8-10, a rozs 6-7, az árpa 5-6 mázstát adott holdankint.

Aradi gabonaüzleti hetiszemle.

- Saját tudósítónktól. -

Arad, július 28.

(S. ss.) Az időjárás a lefolyt héten is tikasztó meleg és száraz volt s csak a hét utolsó napján kaptunk jelentéktelen kis esőt, mely a dohány, de különösen a félig tönkrement tengeri vetésekre már csak igen kevés haszonnal volt. A szárazság által okozott kár óriási. Az idén aratott takarmányneműek jó részét már most volt kénytelen a gazda elfogyasztatni s ezért számos vidéken takarmányhiányra lehetünk elkészülve.

A gabonaüzlet mindennek következtében a buza kivételével meglehetősen élénk lefolyásnak mondható. Az irányzat megszilárdult a vételkedv kedvező volt valamivel magasabb árákkal, sőt néha-néha a kereslet sürgős lett egyik vagy másik cikkbén. A buza üzlet kellemetlen helyzete, daczára a hét elején volt csekély hozataloknak, nem tudott javulni. Kereskedőink és malmaink egyaránt tartózkodók maradtak s csak a hét vége felé, mikor a jelentékeny nagy hozatalok vették kezdetüket, mentek bele buzavásárlásokba, de csak első rendű árut, változatlan alacsony árákon vettek.

Kedvezőbb volt a héten a rozs üzlet. Szeszgyáraink a tengerit helyettesítik rozszzsal melyből meglehetősen nagy termésünk van. Némely helybeli szeszgyárban is kizárólagosan roszból készítenek szeszt, mely sokkal olcsóbb mint a tengeriből gyártott szesz és minőségileg sem marad mögötte, a tengeriének. Természetes tehát, hogy a rozs ára is emelkedett a gyenge hozatal mellett. További áremelkedés várható, mert kereskedőink és szeszgyáraink vidékünkön a vagonárut összevásárolták. A kereslet árpában is élénk volt; az ár megjavult, a nagyobb hozatal a hét vége felé vette csak kezdetét. Zab jelentéktelen kínálattal volt, az ára még nincs megállapítva, miután igen kevés a termés belőle vidékünkön. A fogyasztók kénytelenek zabot a Bácskából hozni, hol az idén is kielégítő a zab termés. Rendkívül élénk volt, szilárd irányzat mellett a héten is a tengeri üzlet. A szükséglet naponta nagyobb, míg piacunkra a magántogasztást is alig kielégítő árut hoznak. Azon eladó, kinél még vagonáru van, tartózkodó és helyesen — mert még sokkal magasabb árakra van kilátás. Ujabbán aggasztó hírek érkeznek a tengeri vetések állásáról.

Irányzat szilárd. Arad és Új-Aradon eladott: Buza a uj I. rendű 6 forint 20 krajczártól 6 forint 20 krajczárig. Buza a uj II. rendű 5 forint 80 krajczártól 6 forint 20 krajczárig. Buza a o 6 forint 90 krajczártól 6 forint 10 krajczárig. Rosz a uj 4 forint 50 krajczártól 4 forint 60 krajczárig. Tengeri 5 forint 20 krajczártól 5 forint 60 krajczárig. Arpa a uj 4 forint 80 krajczártól 5 forint 40 krajczárig. Zab a uj 5 forint 20 krajczártól 5 forint 40 krajczárig. Uj repcse 7 forint 30 krajczártól 7 forint 70 krajczárig métermázseánként.

Aradi lisztüzlet.

- Saját tudósítónktól. -

Arad, július 28.

(S—ss.) Csak kevés újat lehet a lisztüzlet-ről mondani. A kereslet a héten a múlt hetinek sokkal mögötte marad, mert a vevők várják az új üzletet s egyszersmind az árák alakulását, mert alig hiszik, hogy oly minőségű búzánál és oly potom áráknál a lisztüzletben jelentékeny változás rövid idő alatt be ne álljon. Korpában az üzletmenet élénkebb volt, a kereslet mindinkább sürgős lesz, az ár naponta emelkedik s tovább tartó szárazságnál rohamos árajavulás bizton remélhető. Az irányzat utóbbinál szilárd.

Az aradi malmok mai jegyzése a következő:

Table with columns for flour types (Dara, Liszt) and prices (0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7B, 8).

Az árák Aradon 100 kilonként, összsúlyt tisztának véve, zsákostól értendők.

Hüvelyes vetemények és magvak.

- Aradi árák. -

(Saját tudósítónktól).

Arad, július 28.

(S. ss.) Dió és mogyoró jó termést ígér. Nagy befolyással van a hosszantartó szárazság a hüvelyes veteményekre, melyek egy je entékeny esőt igényelnek. Jó részök tönkre ment már. A készlet nem nagy, és ennek következtében rendkívüli élénk üzletmenet fejlődött. A magvak ára oly magasságot ért el, minőt rég nem. Irányzat szilárd. Jegyzéseink ma a következők.

Bab tiszta fehér 5 frt 80 kr. Bab apró szemű 6 frt 80 kr. Dió 20 frt. Mogyoró 28 frt. Mák lők 28 frt. Mák szürke 28 frt. Borsó hámozott 25 frt. Borsó vetnivaló 23 frt. Arpakása 0. 20 frt 50 kr. Arpakása 2. 19 frt. Arpakása 10. 10 frt 50 kr. Kendermag 10 frt 30 kr. Moharmag 10 frt 20 kr. Bükköny 8 frt 50 kr. Repcza. káposzta 0. 10 frt. Heremag luczerna 76 frt. Heremag styria vörös 78 frt. Lencse stokerai 29 frt. Lencse bel-földi 14 frt. Köleskása 0. 14 frt 50 kr. Köleskása 4. 10 frt 50 kr. riza 17, 19, 21, 25, 32 frt.

Az árák Aradon 100 kilonként értendők zsákostól.

= A kereskedelmi és iparkamara közérdekű hirdményei. Az aradi kereskedelmi és iparkamara irodájában a hivatalos órák alatt betekinthető:

A m. kir. államvasutak pályázati hirdménye a l p f á k és váltóalp f á k s z á l l i t á s a i r á n t. Az ajánlatok beadásának határideje 1894. évi szeptember 7-dikén déli 12 óra (3687. sz.)

A m. kir. államvasutak pályázati hirdménye a s e p ü v a g y j u t e f o n a l s z á l l i t á s a i r á n t. Pályázati határidő augusztus 31-én déli 12 óra. (3706. sz.)

= Budapest-köbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1894. évi július hó 27. Hízott sertésárak: 1. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronkint 400 kg-ron felüli súlyban) 41.—42. krig. Öreg közép (páronkint 300—400 kilogrammsúlyban) 41.—42. — krig. Fialtal nehéz (pkint 320 kg-ron felüli súlyban) — 42.5 krig. Fialtal közép (pkint 251—320 kigr. súlyban) 42.5—43. krig. Fialtal könnyű (pkint 250 kigr. terjedő súlyban) 43.5—44. krig. II. Magyar második: Nehéz (páronkint 280 kg-ron felüli súlyban) 41.—42. krig. — Közép (pkint 220—280 kigr. súlyban) 41.5—42.5 krig. — Könnyű (pkint 220 kigr. terjedő súlyban) 43.—44. krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 300 kigr. felüli súlyban) 42.—42.5 krig. Közép (páronkint 220—260 kigr. súlyban) 42.—42.5 krig. — Könnyű (páronkint 220 kigrig terjedő súlyban) 42.—42.5 krig. Sertéseléstés s a m 1894. július hó 25-én volt készlet 186,927 darab. 1894. július hó 26-án felhajtott: 1899 drb. 1894. július 26-án elszállított 2199 drb. 1894. július 27-én maradt készletben 186,627 drb. — A hízott sertés elvételéről irányzata: Könnyű áru-kereset.

Szeszüzlet.

- Július 28. -

Tengerinek tetemes áremelkedése folytán az üzlet a múlt héten szilárd irányzattal folyt le. Mai jegyzéseink: Készaru nagyban ayors szesz 54.75, kisinyben 55.— hordó nélkül per 100 liter % beleértve: 35 frt fogyasztási adó.

Budapesti gabnatőzsde.

- Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. -

Budapest, július 28. d. u. 5 óra.

Table with columns for various grain types (Buza, Arpa, Zab, Tengeri, Káposzta, Köles) and prices in 100 kg and 1000 kg.

KIS LOTTO.

Bécsi:

68, 21, 80, 48, 8.

Temesvári:

77, 33, 60, 49, 76.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

NYILTÉR.

Köszönetnyilvánítás.

A folyó hó 25-én este üzleti pinczehelyi, ségemben kiütött tűzvész gyors elfojtása körül erélyesen közreműködött Stankovits Milót tűzorségi főparancsnok úrnak, úgy az Aradvárosi tűzorségnek, mint az önkéntes tűzoltó kar t. tagjainak hálás köszönetemet nyilvánítom.

Ugyancsak köszönettel emlékezem meg a „Duna” biztosító társulat aradi vezérügynökségéről,

kik a kár felvételét már vasárnap reggel eszközölték, s a megállapított tűzkárt nyomban kifizették.

Arad, 1894. július hó 28.

Karátsonyi Antal, fűszerkereskedő.

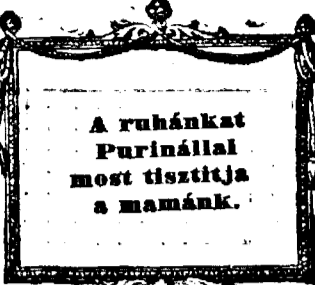
RAVASZ IMRE

legelső fényképezési és festészeti műterme Aradon, Andrásytér 15. sz.

Hermannpalota kerthelyiségében.

Elvállal minden fényképezési szakmába vágó munkálatokat, készit kis képek-ről nagyobbításokat egész életnagyságig, olajban festve vagy retoucheban. Továbbá látogató-jegy alakú fényképek ugyszinte Cabinet, Makart, Promenad Budoir és az ugynevezett uj forma képeket, chromo-festett s beégetett képet, melynek finomsága minden festett képet felülmul. A legnyugtatásosabb gyermek megszólalásig élethűen egy másodpercz alatt bármily nagyságu alakban, lefényképeztetik, a műteremben készült munkálatok tiszta és élethü kiviteleben készességy hnyjtatik. Felvételek kívánatra üzleten kívül is eszközöltetnek a legjutányosabb árák mellett. 642 18°

* Az oson rovat alatt költségekért nem vállal felelősséget a szerk.

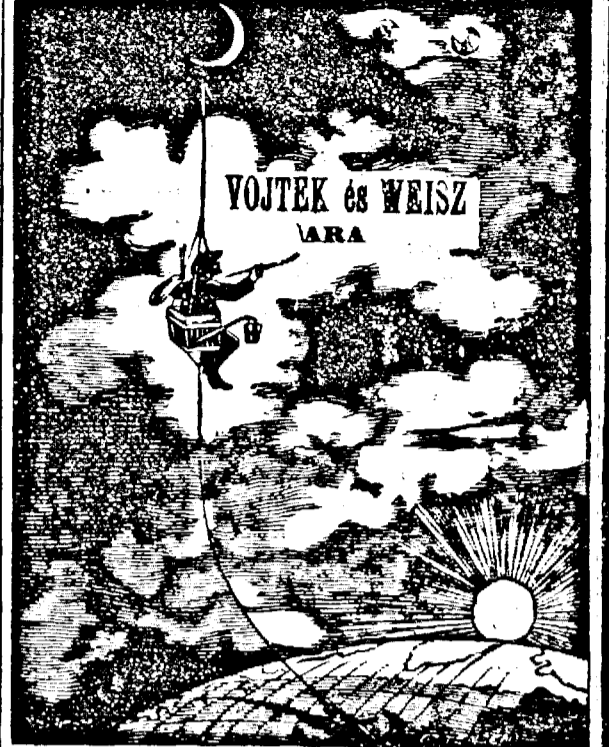
MI AZ A PURINAL?

PURINAL
 gyanis a legújabb ruhatisztító-szer,
 mely a ruhákban lévő tisztátalanságokat, a
 melyek szadság, kátrány, kocsikenőcs, zsír, fes-
 ték, olaj stb.-től erednek,
 Nagyszerűen és visszazármazhatlanul
 tisztít, s
 az egy családnál sem nélkülözhető,
 miért is az minden
 átgatottabb üzletben és gyógyszer-
 tárban kapható.
 Üvegje 25 kr.

DALMACIAI ROVARPOR
 LEGBIZTOSABB SZER MINDEN NEMŰ ROVAROK ELLEN

Kapható
 15, 25, 40 és 75 krajczáros
 eredeti dobozokban.
 Ajánljuk továbbá a legerősebb
 moly elleni szereinket, u. m. i.
 Kámfor, lavendula virág,
 naphtalin, naphtalinvászon,
Patchouli levél,
 törött bors és az általánosan elősmert
molykeveréket,
 valamint
 peronospora ellen rézgáliczot
 a legolcsóbb napiár mellett.

Raktáron tartjuk a világhírű
WASMUTH-féle tyukszemgyűrűt,
 mely 3x24 óra alatt a
 a legfájdalmasabb tyukszemet is eltávolítja.
 Továbbá ajánljuk
fertőtlenítő szereink
 nagy raktárát a következőkben: Carbolsav nyers
 30, 60, és 100%, carbolsav jegecsez, carbol-
 por 10%, Creolin, Cresylmész, vasgálicz a legju-
 tányosabb árakon.

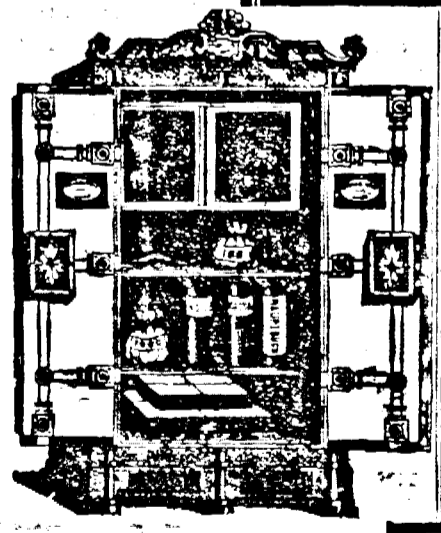
VOJTEK és WEISZ gyógyszer-üzlete Aradon.

SINGER L. S.

SINGER

A „NÁDOR SZÁLLODA“ MELLETT.

SINGER

Amerikai varrógépek,
vasbútor
 és pénzszekrények
 gyári raktára.
SINGER L. S.
 aradi kereskedő 1856. óta.

SINGER L. S.

A os. kir. osztr. és a m. kir.
 miniszteriumok s államvas-
 utak szállítói
 tűz és betörés ellen biztos
 kis kézi és nagy
pénzszekrények
 gyári raktára.
 Községek számára kivételesen
 25% engedmény.

Asonkívül ajánlom
 vasbútor gyári raktáromat nagy választékban.

Valódi amerikai
H O W E,
 Karikahajó
 WHEELER & WILSON,
 Singer és kézi varrógépek
 családok, szabók és cipészek
 részére.
 Mindennemű varrógépek ja-
 vitása is eszközöltetik.
 Varrógépekhez szükséges kel-
 lékek. 581

KLAPOK ALAJOS

Arad legnagyobb, leglátogatottabb és legkényelmesebben berendezett

fényképészeti műterme

Templom-utca (Minorita-palota)

Ajánlja a nagyérdemű közönség szives figyelmébe műtermében **legújabban** készülő **Saison** fényképeit, felelőség mellett minden nagyságu **Portrait** visittől egész életnagyságig Albumin vagy az állandóságáról és szépségéről közkedveltségnek örvendő Platin papírosra

Párisi művészek által készülő olaj és Chromo-festményeit.

Újabb berendezését gyermek-fölvételekhez, melynek segítségével egyhuszad másodperc alatt történik a fényképezés.

Továbbá, minden a fényképészethez tartozó munkák elvállalását. Szobák, festmények és tájak fényképezését stb.

Kérem üzletemet, mely a Minorita-palota udvarában van, más üzlettel össze nem téveszteni. Miért is kérem a szímet figyelembe venni.

Zálogtárgyaknak elárverezése.

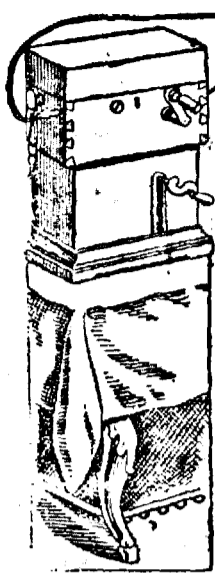
Van szerencsém a t. cz. közönségnek ezennel tudtul adni, hogy 631 8-8

1894. évi auguszt. hó 9-én

délelőtt 8 órakor a tek. városi kapitány hivatal egy tisztviselője jelenlétében üzlethelyiségemben Kossuth-utca 12. sz. azon

1894. évi május hóban esedékes

zalogtárgyak, melyek lejáratkor ki nem váltattak, sem elzálogolási határidejük meg nem hosszabbított, a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett el fognak adatni. **Weisz Dávid.**

Aki betegsége alpokától meg akar szabadulni biztos alapon, felelőség mellett:
Aki a testében létrejött kórokat nem akarja nagyon, vagy legyőzhetlenné kiűveztetni:
Aki a mai gyógytudomány sikertelen hatásáról már meggyőződött:
Aki a ragadós és járványos betegségekkel magát megóvni akarja:
Aki ép utódokat és így biztos alapon családi boldogságot akar:
Aki az öngyilkosságtól és tébolyháztól meg akarja magát menteni:
Aki vagyonát és családját tönkretenni nem akarja:
Aki munkaképes akar lenni és a kint az általa kedves

az olvassa el **Fazekas Dánielnek** „**Ki akar egészséges lenni?**“ című füzetét, melyben **Londonban** és hazánkban 35 évi orvosi gyakorlata alatt szerzett tapasztalatait a szenvedő emberiség javára megírta. Egész bizalommal fordulhat hozzá bárki, aki szenved és fájdalmaitól szabadulni akar. Lakása **Budapest, felső erdősor 25. sz.**, hol vasárnap kivételével rendel délután 2-4-ig. Szegényeknek díjtalanul 6-7 óráig. A fent említett füzet ugyanott megrendelhető 1 frt előleges beküldése mellett. 545 8-8

EGYEDÜLI VASBUTORGYÁR ARADON.

Van szerencsém a n. é. közönség szives figyelmét azon körülményre felhívni, hogy Aradon, Hal-tér 5. sz. a. vasbutor-gyárt létesítettem, és abban mindennemű vasbutor, u. m. ágy, asztal, szék, mozdó-szék-rény, stb. a legzölésesebb kiállításban, gyönyörű baégetett festményekkel jutányos áron, tetszés szerinti méretben készülnek.

A tavaszi évad beálltával a t. vendéglősök és kávéház tulajdonosoknak legjobban ajánlom az általam forgalomba hozott csinos és tetszetős

nyári lugasaimat,

melyek bármily nagyságban és tetszés szerinti rajz után készíttetnek. Nyári kerthelyiségeknek pedig összehajtható

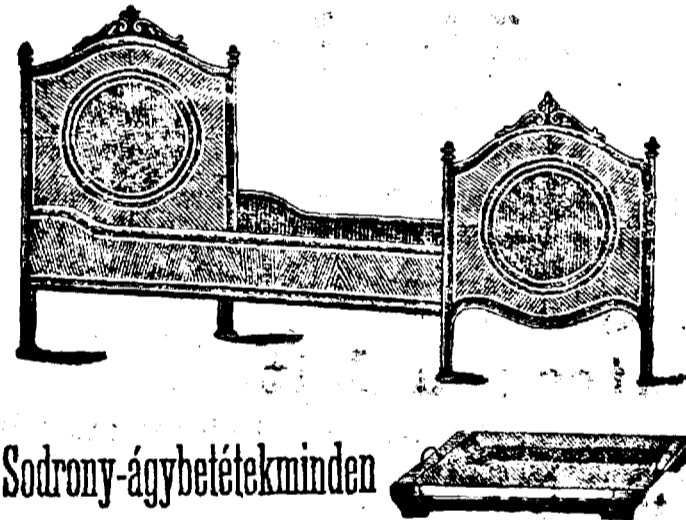
vas-székeket.

Minden meglevő vasbutort javítok és újja festek a csakis nálam lévő szarító és égető készülékkel.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve

kiváló tisztelettel

Fleischer Adolf,
592. Arad, Haltér 5. sz.

Sodrony-ágybetétek minden

nagyságban és mérték szerint.

ÜZLET ÁTVÉTEL.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy bátyám **Dengl Lajostól a fő-ut 23. sz. a.** létező

az „**arany csillaghoz**“ **czimzett fűszer-, festék-, csemege-, tea-, rum- és ásványviz kereskedést átvettém.**

Ez alkalommal van szerencsém a n. é. közönség b. figyelmét dusan felszerelt raktáramra felhívni, melyben a legolcsóbb árakban szolgállok mindennemű legfinomabb fűszer-árakat, cukor, kávé és csokoládé árak, kül- és belföldi cognacok, rumok, kitünő asztali és csemegeborok, borsó, lencse, bab, aszalt szilva és dió. Készlet mindennemű gazdasági cikkekben u. m. gépolaj, császárólaj, kocsikenőcs, petroleum, Fluid, szivacsok és börlack.

Mindennemű mosó- és toilette-szappanok, legfinomabb szalon-cukorkák, valamint mindennemű friss sajtok és túrók a legolcsóbb árban.

Ásvány-, gyógy- és savanyuvizek. Mindennemű kerti veteménymagvak. Kivánatra árjegyzékek mindenkor a legzölésesebben bérmentve küldetnek. Pontos kiszolgálás és a legjutányosabb árak.

A n. é. közönség b. figyelmébe magamat ajánlva maradtam

Vidéki megrendeléseknél oszkar adónélkül számíttatik.

kiváló tisztelettel

Dengl Béla.

Van szerencsém az Arad és vidéke nagyrédmű közönségnek becses tudomására hozni, hogy helyben

Andrássy-tér 19. szám alatt

polgári temetés rendező intézetet

létesítettem,

a melyet, költségeket nem kimélve, a mostani korhoz képest olyképen szereltem fel, hogy a legfokozottabb igényeknek is megfelelhessenek és bármely nagyvárosi intézettel versenyezhessek. **Pompa- és disz üvegkocsijaim, továbbá koszour és szalagvivő kocsijaim stb. szintén a legnagyobb dísszel vannak kiállítva.**

A fősúlyt arra fektetem, hogy mindenki mérsékelt díjak mellett drága halottait a megfelelő pompával eltemethesse, ezzel egy régen érzett hiányt vélek pótolni.

Főtörekvésem továbbá, hogy pontos és lelkiismeretes eljárás mellett megbízóimat fölösleges költségektől megkíméljem és eddig is irántam tanúsított bizalmat továbbra is kiérdemeljem.

Temetés rendezések a legegyszerűbbtől a legfényesebbig.

593 5-5

Teljes tisztelettel

Sürgönyözim :
Kézsmárky.

Ifj. Kézsmárky Istvánné.

Saját zenekarral rendelkezem.

Helyiség változtatás.

Van szerencsém a nagyrédmű közönségnek szives tudomására hozni, hogy az eddig a Templom-utcában fennállott

lakatos műhelyemet

Andrássy-tér 19. szám alatti házban
(a törvénytérrel szemben) helyeztem át.

Lakatos műhelyemet most tetemesen megnagyobbítottam, tehát azon kellemes helyzetben vagyok, hogy mindennemű

lakatos munkát

a lehető leggyorsabban és olcsó áron készíthetek. Elvállalok: épületek vasalását, lépcső- és folyosó-rácsok, valamint kapudiszek és sarkertrácsok készítését csinos kivitelben. **Takarék tüzhelyek** készítését és javítását a legújabb vívmányok szerint.

A nagyrédmű közönség és a t. építőmesterek szives pártfogását kérve, maradok kiváló tisztelettel

BOJDA IMRE

mű- és épületlakatos-mester Aradon Andrássy-tér 19. szám.

Kitűnő, jó minőségű

román és műportland

CZEMENTET

szállít jótállás mellett

az aradi és csanádi egyesült vasutak cement-
és agyagáru-gyára.

819 37-*

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a közle-
gelőbeli 3. számú eddig Vljakó József és társai
által haszonbérlet 130²⁰⁴/₁₁₁₀ holdnyi szántóföld-
nek 5 holdas parcellákban való bérbeadása iránt
folyó évi augusztus hó 6-án d. e. 9 órakor ár-
verést tart.

Kikiáltási-ár: holdanként évi 15 frt.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási-ár 10 % - a
készpénzben vagy elfogadható értékpapírokkal.

Az árverésben részt lehet venni szóbeli és
írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli ár-
verés megkezdése előtt nyújtandók be s csak ak-
kor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánom-
pénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kije-
lenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és el-
fogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok
urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1894.
évi július hó 28-án tartott üléséből.

Kiadta:

Lócs Rezső,
aljegyző.

Rozsnyay Mátyás

gyógyszertára

és művegytani laboratoriuma

Aradon, Szabadságtér.

Szivesen ajánlkozik minden bárhol és bárki
által hirdetett gyógyszer-különlegesség beszerzé-
sére, s készletben tart következő megbízható ha-
tású szereket:

Chinin-cukor és Chinin csokoládé gyermekeknek
ható hideglelés elleni szer, melyet a magyar orvosok é-
természetvizsgálók pályadíjjal koszorúztak. Mind az 5.
világrészben el van torjodve. Egy darab 6 kr.

Misera-cseppek dr. Hager javított receptje
szertint, legmegbízhatóbb szer
hideglelés ellen felnőttek számára. Egy üveg 75 kr.

Circassian Biztos hatású és ártalmatlan szer-
ből összeállított hajfestőszer — Egy
üveg 1 frt 40 kr.

Dr. Brnatzik fogcseppe Barmely fogfájást azonn
megszüntet. 1 üveg 35 k
A Rozsnyay-féle

Serail-arczkenőcs. Az arcon mutatkoz-
zó szeptik, pattanások és
májfoltok eltűzésére a legalkalmasabb szer, mely bőr
szépség hatásában minden más szert felülmúl. Egy kis
tégely 70 kr. és egy nagy tégely 1 frt.

Anosmin. A lábizzadás és feltörés ellen biztosan
hasznáható. Egy üveg 50 kr.

Valóditokaji bor Kitűnő minőségű, dr. Szabó Gyula
világhírű pincéjéből. Ára 1 üveg-
nek 3 és frt.

Ménesi aszúbor Egy 35 centil. üveg 1 frt 50
krajczár.

Chinabor 2% Chinintartalommal. Egy 30 centiliteres
üveg 1 frt.

Vasas Chinabor 2% Chinin és vasoxydtartalommal
Egy 30 centiliteres üveg 1 frt.

Pepsinbor 2.5% tartalommal. Egy 20 centiliteres
üveg 1 frt.

Üvegmaró tinta. Egy üveg 1 frt.

Salon-bengáli tüzek Füst és szag nélkül, vörö-
sfehér és sárga színben. Egy kr
2 frt.

Magnesium fáklyák 150 normal gyertya-
fénynyel. Hat percig
égő, 1 drb 60 kr. 12 percig égő, 1 drb 1 frt 10 kr.
24 percig égő, 1 drb. 2 frt 10 kr.

Iroda tintapor. (Fekete vagy violaszinben) 1
adag ¼ literre 10 kr.

Dr. Kepes fagybalzsama. A megfagyott kezet vagy
lábát 3-4 nap alatt bizto-
san meggyógyítja. Egy tégely ára 40 kr.

Lang rheuma ellenes szer. Mindenféle
bőli eredetű rheumás és osztonfájdalmak ellen igen híres
és keresett szer. Egy üveg ára 30 kr.

Dr. Kelen köhögés elleni pora mely mindenféle
köhögést biztosan gyó-
gyít. Ára 40 kr.

Mindenzen gyógyszerek — a pakolási csekély költségek
hozzáadásával — bárhova posta útján is elküldetnek.

U. yancsak ezen gyógyszertárban minden vegyvizs z á-
sára megbízóink elfogadjatnak és lelkiismeretesen telje-
sítetnek.

881 6- 1

Neumann István

Zongora raktára

és zongora készítő műhelye Aradon, Bathányi-utca 33-ik szám alatt.

Van szerencsém a n. é. közönségnek szives tudomására hozni, miszerint a nálam nagy választékban kaphatók a legújabb és legjobb szerkezetű

új és átjászott zongorák

előnyös árak mellett, melyek saját felügyeletem alatt készíttetnek, a vételári összeg megegyezés szerint

részletfizetéssel

heti, havi vagy negyed évenként is eszközölhető.

Ugy helyben, mint vidéken zongora javításokat, hangolókat mérsékelt árban eszközölök, ócska zongorák általam becseréltetnek.

Tisztelettel

Neumann István,
zongora-készítő és hangoló.

660 3—*

Egy jó nevelésű fiu

tanulónak

felvétetik az „Aradi nyomdatársaság”
könyvnyomdai intézetében, Fő-ut 51.

Az idény közeledtével

felhívjuk a t. érdeklődők figyelmét a következő tárgyakra, melyek nálunk minden mennyiségben jutányos ár mellett kaphatók u. m.:

nyers istálló-trágya,
érett istálló-trágya,

légenszáritott természetes istálló-trágya
(magyar guanó)

darabos, zúzott és őrölt állapotban.
Legjobb minőségű

száritott moszlék

Jó állapotban levő

használt üres hordók.

NEUMAN TESTVÉREK

Aradon.

682. 3—3

Arad sz. kir. város polgármesterétől.

79 | 894. pm.

51 9—02

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönsége részéről közhírré tétetik, hogy a városi árvapénztárból és a város által kezelt alapokból törlesztési kölcsönök vehetők.

Fizetendő évenként: 28 évi törlesztésre 8%, a melyből tőke törlesztésre esik 2%, 26 fél évi törlesztésre 7½%, melyből tőke törlesztésre 1½% fordítatik. 32 évi törlesztésre 7%, amelyből a tőketörlesztésre 1% számoltatik el. A kölcsönvevők jogában áll kölcsönt a törlesztési időn belül is félévi felmondásra a félévi kamat különbözet megtérítése mellett visszafizetni.

Arad 1894. január 10.

Salacz Gyula,

királyi tanácsos polgármester.

M. kir. államvasutak.

17595/III. szám.

I—3.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré teszszük, hogy Csaba állomáson f. hó 30-án reggeli 9 órától kezdve a vonalunkon kézbesíthetetlené vált áruk és feleslegest képező tárgyak nyilvános árverés útján eladatni fognak. Nevezetesen: hajlított faszékek, divány, állvány, pamut hulladék, szappan, cukorka, ruhanemű, cognac, bor, likör, festék, enyv, csiriz, olaj, borkenőcs, faszög, tengeri morzsoló, márványlap, dörzskő, edény, kézműáru, sertésbőr, toll, szalmapapír, üres zsák, kovács szén stb. stb.

Ezen árverésre a t. cz. közönség tisztelettel meghívatik.

Arad, 1894. július hó 20.

Az üzletvezetőség.

Legegészségesebb és legkellemesebb
nyári ital
az **üditő lemondé-czukorka**
zsebben mindenfelé hordozható.

Ananas
Czitrom
Földieper
Málna
Narancs

izekben
1 drb 2 kr.
1 tekercs 10 kr

100 drb 2 frt

bérmentve minden állomáshoz.
Vizontelárusítók árkedvezményben részesülnek.

Karlsbadi jégsütemények,

100 drb 90 kr.

BECK ALAJOS

czukorka-különlegességi üzlete

ARADON, színházépület.

684. I—1.

Dürr Testvérek

fűszer-, csemege-, gyarmatáru-, ásványviz- és borkereskedése az „arany szarvashoz“ Aradon, fő-ut 2. sz. a városházzal szemben.

Mindenféle friss töltésű ásvány- és gyógy-vizeket,

továbbá mindenféle friss gyümölcs, ugymint: **őszi baraczk, duránczi ananas és turkesztán dinnye.**

Legfinomabb **czukor, kávé, rizs** és mindenféle fűszerárak legjobb minőségben és legjutányosabb árak, pontos és legjobb kiszolgálás mellett bátorkodunk a n. é. közönségnek ajánlani.

Kitűnő találmány

a „Zacherlintinktura“, mely minden oly helyen, ahol a por nem tapad meg, vagy be nem hatolhat eléggé a rovarok meglepően gyors és biztos elpusztítását és kiirtását lehetővé teszi.

A „Zacherlin-Tinktura“ ezen sajátosága által különösen alkalmas a poloskák, bolhák és tetvek azok fészkeinek kiirtására, melyek a deszkákat repedéseiben, hézagjaiban és az állati bőrökben találhatók. Zacherlin porral együttesen használva, ezen új szer nem csupán a leggyorsabban, hanem a legmaradandóbban is kiirtja a rovarokat, bárhol is találtassanak.

A Zacherlintinktura palacszkokban 25 kr. és 1 frtért a Zacherlin árudákban kapható.

A gyakorlati használatához a különféle készült porlasztók ajánlatnak, dbja 1 frtjával. 820

Kérjünk mindig csupán csak

„Zacherlin“-t

mely a leggyorsabb és legbiztosabb pusztítószer **mindennemű rovarok kiirtására.** Utókérdhetetlen jóságát és erejét leginkább hirdeti **óriási, elterjedésének sikere,** minél fogva nem létezik más hasonló szer, melynek forgalmát a „Zacherlin“ legalább tucatshoroson felül nem árulná.

Mindig csupán **lepecsételt** és a „Zacherl“ névvel ellátott palacszk kéréndő. — Minden másféle szer értéktelen utánzás. — Ára üvegenként **15, 30, 50 kr., 1 frt és 2 frt. A megtakarító készülék 30 kr.**

A valódi Zacherlint az alábbi helyeken árulják:

Aradon: Amtmann Lajos, Éles Armin, Baumann Benedek, Brunner C., Dengl Béla, Dratsay Lajos, Dürr Testvérek, Duzsek Ferencz, Gebhardt J. és fia, Guttmann L., Hubert B., Kotoráts Mláden, Fejér Gyula, Meer Mór és fia, Nagy Farkas, Neuländer Zsigm., Obetkó Kálmán, Pollak József, Preisach Vilmos, Simon Károly, Steinitzer N., Karátsönyi A., Tones Ede, Wechsler József, Weisz Dávid, ifj. Weisz Mór, Feichthaler M., Szauer Adolf, Dengl K., Erneyi Gyula, Ring Zsigmond, Illics Arzen, Kacser Samu, Schwartz M., Baumann János, Hartmann Hermann, Herzeg György, Schärer József, Hoffmann József, Schlesinger Samu.
Battonyán: Geller Ferencz. **Borosjenőn:** Blau Dávid, Strausz Ignác. **Buttyinban:** Krausz Péter. **Csermőn:** Holländer Samu. **Kevermesen:** Grünberger Mór. **Kisjenőn:** Messer Lipót. **M.-Pécskán:** Königsthal Lipót, Fleischmann Hermann, Fritz Frigyes fiai, Turszky Nándor. **Pankótán:** Rigler Hermann, Pavlovits Constantín, Rigler István, Kaufmann Adolf és fiai. **Radna-Lippán:** Schaffer Adolf, Schwartz József, Treulich Testvérek, Tones Ferencz. **Soborsinban:** Blau Mór és fia. **Tauczon:** Weil Adolf. **Uj-Szt.-Annán:** Henny Károly. **Világoson:** Schubert és Goldstein, Weber János. **Vingán:** Klemann A. **Zádorlakon:** Hemmen Ferencz. **Lippán:** Eisele Mátyás.

Egy okleveles

gépész,

ki a műlakatos munkálatban is jártas, felvételre kerestetik.

Aradi légszeszvilágítási részvénytársulat igazgatósága.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek **ARADON, Deák Ferencz-utca 39. szám** alatt létesített a jelen korszak igényeinek megfelelő

pinczegazdászati áruraktáromat

b. figyelmébe ajánlani.

Főelárusító cikkeimet a következők képezik, u. m.: borfejtő-, dugaszoló-, kupakoló, Drill-féle mosógépek, palacszköltő készülék, sör-csapoló, fa- és rézcsapok, parafa- és fadugók, bortömlők, czin kapszulák, mindennemű üvegpalacszkok, vízahólyag, kőalap, borkősav, szalicilsav, egyszintén mindenféle **essenciák** stb.

Egyszersmind a paradicsom Saison beállítással egy nagyérdemű közönség mint a takarékos háziasszonyok érdekét illetőleg felhívom a paradicsomdugaszokra, melynek 1/00. 30—35 kr.

A midőn a nagyérdemű közönség b. pártfogásáért esedezem, vagyok kiváló tisztelettel

SCHLESINGER MIHALY
pinczegazdászati cikkek áruraktára
ARADON, Deák Ferencz-utca 39. sz.

Világosi járás főszolgabirájától.

3269/1894. közig. sz.

718. 2—2.

Pályázati hirdetmény.

Kerek község jegyzői állása halálozás folytán üresedésbe jöven, ezen állás betöltésére pályázatot nyitok, s a választás megejtésére határidőül f. évi augusztus hó 16-ik napjának d. e. 10 óráját Kerek község székházához tűzöm ki.

Felhívom a pályázni kívánókat, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 6-ik §-ában előirt minősítést igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványukat 1894. augusztus hó 15-ikéig ide adják be. Világos, 1894. évi július hó 25-én.

Kabdebő
főszolgabíró.